

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-04006/2017-ERU

V Ostravě dne 27. srpna 2018

Č. j. 04006-21/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-04006/2018-ERU zahájeném 15. května 2018 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) ve smyslu ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), s obviněným z přestupku, společností **elitbau s.r.o.**, se sídlem Dřevařská 855/12, Veverí, 602 00 Brno, IČO: 255 71 273, zastoupenému [REDAKCE], advokátkou, evidenční číslo [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE] ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. července 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost elitbau s.r.o., se sídlem Dřevařská 855/12, Veverí, 602 00 Brno, IČO: 255 71 273 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 19. července 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Kateřinky u Opavy v oblasti s názvem Střední pole (severní obchvat – východní část) zemní práce v souvislosti se stavbou „Silnice I/11 Opava, severní obchvat – východní část“, při kterých došlo k poškození vysokotlakého plynovodu OC DN 300, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 93 000 Kč** (slovy: devadesát tři tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27018.

III. Dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, a ust. § 79 odst. 5 správního řádu, ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení dále ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady

řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27018.

IV. Podle ust. 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se společnost **GasNet, s.r.o.**, se sídlem Klíšská 940/96, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 272 95 567 (dále jen „poškozený“), zastoupená [REDAKCE], s nárokem na náhradu škody **odkazuje na soud**.

V. Podle ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 15. května 2018 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“ či „správní orgán“) doručením oznámení o zahájení řízení č. j. 04006-5/2018-ERU ze stejného dne správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 12254/2017-ERU zahájené dne 27. listopadu 2017 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly vedené pod sp. zn. 12254/2017-ERU bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 3. ledna 2018 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 12254-12/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 19. července 2017 v katastrálním území Kateřinky u Opavy zemní práce v blízkosti vysokotlakého plynovodu OC DN 300 (dále také „plynárenského zařízení“ či „vysokotlaký plynovod“), v důsledku kterých došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení.

Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení námitky.

III. Průběh správního řízení

Dne 27. dubna 2018 byl do správního spisu vložen kontrolní spis sp. zn. 12254/2017-ERU, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu.

Dne 27. dubna 2018 zaslal správní orgán v souladu s ust. 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Výzvu poškozenému, č. j. 04006-3/2018-ERU z téhož dne,

v níž žádal o sdělení, zda mu již byla uhrazena škoda, vzniklá v souvislosti se skutkem popsaným výrokem I. tohoto rozhodnutí.

Dne 14. května 2018 obdržel správní orgán sdělení od poškozeného, že škoda ve výši [REDAKCE] Kč doposud nebyla účastníkem řízení uhrazena a dále poškozený sdělil, že se svým nárokem na náhradu škody připojuje do správního řízení o přestupku.

Dne 15. května 2018 zaslal Úřad účastníkovi řízení Oznámení o zahájení správního řízení z téhož dne, č. j. 04006-5/2018-ERU, ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Účastník řízení byl též v souladu s ust. § 80 odst. 2 poučen o tom, že může požádat o nařízení ústního jednání.

Dne 17. května 2018 došla Úřadu žádost zástupce účastníka řízení o umožnění nahlížení do spisu. Dne 28. května 2018 bylo zástupci účastníka řízení umožněno nahlédnutí do správního spisu vedeného ve věci, o čemž byl vyhotoven protokol o nahlédnutí do spisu.

Úřad dne 17. května 2018 obdržel vyjádření právního zástupce poškozeného z téhož dne, č. j. 04006-7/2018-ERU, v němž upřesňuje náhradu škody ve výši [REDAKCE] Kč, která sestává z následujících položek:

- provedené pracovní úkony: [REDAKCE] Kč,
- doprava: [REDAKCE] Kč,
- materiál: [REDAKCE] Kč,
- čas strávený na cestě: [REDAKCE] Kč,
- únik zemního plynu: [REDAKCE] Kč.

Poškozený současně s odkazem na ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky žádá, aby mu správní orgán přiznal nárok na náhradu nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši celkem [REDAKCE] Kč, a to zcela nebo zčásti, v závislosti na úspěchu poškozeného s uplatněním nároku.

Dne 28. května 2018 zaslal správní orgán účastníkovi řízení přípis označený jako Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, o možnosti doložit majetkové poměry, který byl účastníkovi řízení doručen stejného dne. Správní orgán účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o možnosti doložit majetkové poměry, a to do 10 kalendářních dnů ode dne doručení přípisu.

Dne 30. května 2018 byla Úřadu doručena žádost zástupce účastníka řízení o prodloužení lhůty k předložení dokladů o 14 dní po seznámení se spisem. Přípisem ze dne 1. června 2018, č. j. 04006-15/2018-ERU správní orgán vyhověl žádosti zástupce účastníka řízení a prodloužil mu lhůtu k vyjádření do 14. června 2018.

Účastník řízení prostřednictvím svého zástupce ve vyjádření ze dne 15. června 2018 uvedl, že má za to, že splnil všechny zákonné povinnosti při realizaci zakázky v zájmovém území výstavby v katastrálním území Kateřinky u Opavy a Malé Hoštice a ani při vynaložení mimořádné péče a obezřetnosti nemohl vzniku dané události zabránit. Účastník řízení prohlásil, že podnikl veškerá opatření, která lze po něm spravedlivě žádat, tak aby zabránil způsobení případné škody. Účastník řízení pověřil prováděním prací pana [REDAKCE], jenž má patřičnou kvalifikaci a zkušenosti při realizaci zakázek tohoto charakteru.

Pan [REDAKCE] vykonává svou práci již 30 let s náležitou pečlivostí, kdy do práce chodí vždy řádně připraven a postupuje dle pokynů pověřených a nadřízených osob. Každým rokem se jeho kvalifikace a zkušenosti v daném oboru zvyšují. Pracovním úkolem pana [REDAKCE] při realizaci zakázky v Opavě Kateřinkách bylo provádět skrývku zeminy a pouze ji přemísťovat. Jmenovaný neměl pokyn vyhloubit do země díru či provádět jiné práce do hloubky. Účastník řízení poukazoval na to, že příslušné plynárenské zařízení má být správně umístěno v minimální hloubce 0,80 m pod zemským povrchem. Účastník řízení navrhoval v rámci přestupkového řízení prošetřit, zda bylo toto plynárenské zařízení uloženo ve správné hloubce a bezpečně označeno a zda na skutečný stav věci a jeho případné odchylky byl účastník řízení a jemu podřízené osoby řádně upozorněny a poučeny. Účastník řízení tvrdil, že v blízkém okolí jeho výkonu práce se nenacházela značka „Pozor VTL plynovod“. Plynárenské zařízení nebylo správně vytyčeno. Účastníka řízení nastalá situace včetně vzniku škody velmi mrzí, ale nemohl jí zabránit. Protože nebylo v silách účastníka řízení zabránit poškození plynárenského zařízení, necítí se být vinným spácháním přestupku a svým jednáním nenaplnil skutkovou podstatu přestupku dle ust. § § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Účastník řízení je připraven učinit účastnickou výpověď a má zato, že by měly být provedeny i svědecké výpovědi osob, jež danou zakázku realizovaly. Účastník řízení intenzivně jedná s právním zástupcem poškozeného, neboť nesouhlasí se svou odpovědností za způsobenou škodu a též nesouhlasí s výší škody. Ohledně výše škody si účastník řízení nechal vypracovat znalecké posudky, kdy zatím má k dispozici znalecký posudek č. [REDAKCE], který připojil k vyjádření.

Dne 21 června 2018 zaslal Úřad zástupci poškozeného přípis č. j. 04006-19/2018-ERU ze stejného dne, v němž ho informoval o zahájení správního řízení a zároveň ho poučil, v souladu s ust. § 80 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, o možnosti požádat o nařízení ústního jednání. Přípis byl zástupci poškozeného doručen dne 22. června 2018.

Dne 2. července 2018 zaslal Úřad účastníkovi řízení prostřednictvím jeho zástupkyně Usnesení č. j. 04006-20/2018-ERU z téhož dne, které mu bylo doručeno stejného dne. Tímto usnesením správní orgán žádost o nařízení ústního jednání zamítl.

Účastník řízení ani poškozený již žádné další vyjádření správnímu orgánu nezaslali.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

IV. Popis skutkového stavu

Práce související s realizací stavby „Silnice I/11 Opava, severní obchvat – východní část“ (dále jen „stavba“) v katastrálním území Kateřinky u Opavy prováděl účastník řízení na základě Smlouvy o dílo č. smlouvy objednatele: [REDAKCE] uzavřené se společností KARETA s.r.o., IČO: 623 60 213 dne 7. dubna 2017 (dále jen „objednatel“). Provádění prací spočívalo ve skrývce orničních a podorničních vrstev, včetně nakládky a odvozu na určené skládky či meziskládky, rozhrnutí ornice na určených pozemcích a její ošetření na meziskládce.

Dne 20. března 2017 vydal správce plynárenského zařízení na základě žádosti společnosti M – SILNICE, a.s., Husova 1697, 530 03 Pardubice ke stavbě stanovisko o existenci sítí plynárenského zařízení zn. [REDAKCE], s platností 24 měsíců ode dne vydání, společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů. Ve stanovisku je mimo jiné uvedeno, že v zájmovém prostoru stavby dojde k dotyku s vysokotlakým plynovodem DN 300, u něhož je ochranné pásmo 4 m na obě strany od plynovodu. V bodě 6 stanoviska je uvedeno, že při stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.

Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno hledačem typu RD 8000 a vyznačeno barvou a kolíky dne 30. května 2017 s platností 2 měsíců, o čemž byl téhož dne vyhotoven Protokol o vytyčení plynárenského zařízení.

Zhotovitel převzal staveniště dne 27. dubna 2017, což bylo zjištěno ze Zázpisu o předání a převzetí staveniště.

Dne 19. července 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Kateřinky u Opavy v oblasti s názvem Střední pole (severní obchvat – východní část) při strojním provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození plynárenského zařízení.

Účastník řízení kontrolnímu orgánu v podání ze dne 28. listopadu 2017 sdělil, že k poškození plynárenského zařízení došlo při nakládání zeminy z kopy. Pracovní výkon prováděl zaměstnanec účastníka řízení pan [REDAKCE]. Poškození plynárenského zařízení bylo způsobeno pásovým bagrem značky LIEBHERR 944. Plynárenské zařízení nebylo obsypáno pískem a opatřeno výstražnou fólií.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 40 878 m³ plynu do ovzduší za dobu 60 minut a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi kategorie velkooběratel v délce trvání 29 hodin, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení provozovaného (příslušný PDS) číslo hlášení v [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 20. července 2017 a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného [REDAKCE] ze dne 25. července 2017. Z protokolu o narušení správní orgán dále zjistil, že účastník řízení zemní práce prováděl strojně – typ stroje LIEBHERR 944.

Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu nebyly účastníkem řízení uhrazeny.

V. Právní hodnocení

V. I Použitá právní úprava

Dle ust. článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky nebyl od nabytí své účinnosti dosud novelizován. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován dvakrát, a to naposledy zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti 1. ledna 2018.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona).

V. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození energetického zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností

energetické zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Lze tak uzavřít, že účastník řízení nese odpovědnost za spáchání předmětného přestupku. V řízení bylo prokázáno, že účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení a toto zařízení bylo vytyčeno v terénu. Účastník řízení tedy věděl před započítím své činnosti, v jakých místech se nachází vysokotlaký plynovod.

V. IV. Vypořádání dalších námitek účastníka řízení

K námitce účastníka řízení, že učinil veškerá opatření, která po něm bylo možno žádat, správní orgán uvádí, že je tato námitka nedůvodná. Pokud by zaměstnanec účastníka řízení pan [REDAKCE] postupoval s maximální předvídavostí a obezřetností, pak by k poškození plynárenského zařízení nedošlo. Účastník řízení navrhoval v rámci přestupkového řízení prošetřit, zda bylo plynárenské zařízení uloženo ve správné hloubce a bezpečně označeno a zda na skutečný stav věci a jeho případné odchylky byl účastník řízení a jemu podřízené osoby řádně upozorněny a poučeny. Správní orgán neshledal důvod provádět šetření navrhané účastníkem řízení pro jeho nadbytečnost. Účastník řízení totiž netvrdil, v jaké hloubce podle něho bylo plynárenské zařízení uloženo, a že toto uložení bylo nesprávné. Účastník řízení též neuvedl, kdo ho měl upozornit na jím výše uvedené skutečnosti. Pokud se týká toho, že plynárenské zařízení nebylo obsypáno pískem a označeno výstražnou fólií, pak tyto skutečnosti jsou prokázány fotodokumentací založenou v kontrolním spise. Uvedené skutečnosti však nezbavují účastníka řízení odpovědnosti za přestupek. Správní orgán k nim však přihlédl jako k polehčujícím okolnostem při stanovení výše uložené pokuty v části VI. Uložení správního trestu.

Rovněž námitku účastníka řízení, že plynárenské zařízení nebylo správně vytyčeno, nepovažuje správní orgán za důvodnou, neboť účastník řízení ji nijak blíže nespecifikoval. Správní orgán proto vycházel z protokolu o vytyčení, z něhož vyplývá, že k vytyčení vysokotlakého plynovodu v terénu došlo dne 30. května 2017 barvou a kolíky.

Pokud se týká námítka účastníka řízení, že v blízkém okolí výkonu jeho práce se nenacházela značka „Pozor VTL plynovod“ pak rovněž tuto námitku správní orgán nepovažuje za důvodnou. Účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení, z něhož je zřejmé, že v zájmovém prostoru stavby, na které se podílel rovněž účastník řízení, dojde k dotyku s vysokotlakým plynovodem, u něhož je ochranné pásmo 4 m na obě strany od plynovodu. Ze stanoviska dále vyplývá, že výkopové práce v ochranném pásmu plynovodu je třeba provádět zásadně ručně. Jestliže účastník řízení i přesto realizoval zemní práce v uvedeném pásmu strojně, aniž by předtím část zeminy odkopal a ověřil přesné umístění plynárenského zařízení, nemohl si počínat s dostatečnou opatrností. Správní orgán poukazuje na to, že ust. § 68 odst. 3 energetického zákona stanoví, že i mimo ochranné pásmo je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení.

V. V. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení většího energetického významu (vysokotlaký plynovod). V důsledku poškození tohoto zařízení došlo k masivnímu úniku množství plynu (40 878 m³) do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi (kategorie velkoodběratel) po dobu 29 hodin. Z uvedeného tedy vyplývá, že následky uvedeného jednání byly, zejména pokud se týká úniku plynu většího rozsahu. Správní orgán má za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat vysokou společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti zejména na bezpečném a též spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku.

V. VI. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 odst. 1 energetického zákona. S ohledem na to co je uvedeno v části V. III „Vypořádání dalších námitek účastníka řízení“ správní orgán činí závěr, že účastník řízení při své činnosti nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

VI. Uložení správního trestu

Podle § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť cena věci, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku užil (pásový bagr značky LIEBHERR 944), je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí, nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Dle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchan. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Dále správní orgán přihlížel dle ust. § 38 písm. b), c) a d) zákona o odpovědnosti za přestupky k významu a rozsahu následku přestupku; ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Účastníkem řízení byl poškozen vysokotlaký plynovod, tedy z hlediska energetického zařízení většího významu. V důsledku poškození tohoto plynárenského zařízení došlo k masivnímu úniku plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi. Masivní únik plynu do ovzduší správní orgán hodnotí jako značně přitěžující okolnost. Přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi po dobu 29 hodin správní orgán hodnotí jako středně přitěžující okolnost.

Provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně hodnotil správní orgán jakožto přitěžující okolnost. Účastník řízení, kterým je společnost, jejíž činností je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování, si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení je nutno zemní práce provádět s maximální

opatrností v souladu se stanoviskem správce plynárenského zařízení, tedy bez použití zemního stroje.

Správní orgán jako přitěžující okolnost hodnotil rovněž skutečnost, že účastník řízení dosud neuhradil způsobenou škodu.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost skutečnost, že plynárenské zařízení nebylo obsypáno pískem a označeno výstražnou fólií.

Při stanovení výše pokuty je dle ust. § 40 odst. c) zákona o odpovědnosti za přestupky nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníkem řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastníku řízení již byla příkazem č. j. 01515-3/2015-ERU ze dne 16. února 2015, který nabyl právní moci dne 25. února 2015, uložena pokuta ve výši 10 000 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2014. Jednalo se o odsouzení za naplnění obdobné skutkové podstaty jako je upravena v ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Uvedené je zohledněno při stanovení výše pokuty jako přitěžující okolnost [§ 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky].

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2018, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení správnímu orgánu žádné informace o svých majetkových poměrech nesdělil, ale ve svém podání ze dne 15. června 2018, č. j.04006-16/2018-ERU odkázal na údaje uveřejněné ve sbírce listin obchodního rejstříku. Správní orgán při posouzení majetkových poměrů vycházel z veřejně přístupných údajů ve sbírce listin v obchodním rejstříku, a to z Výkazu zisku a ztráty účastníka řízení v rámci účetní závěrky za rok 2016 kdy zjistil, že účastník řízení dosáhl hospodářského výsledku po zdanění ke dni 31. prosince 2016 ve výši [REDAKCE] Kč.

Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností uložil správní orgán účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela

přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem.

Správní orgán závěrem poznamenává, že i když byla uložena pokuta za druhé porušení ustanovení energetického zákona účastníkem řízení, stále byla pokuta stanovena při samé spodní hranici zákonného rozpětí pokuty a činí méně než 1 % zákonného rozpětí výše pokuty. S ohledem na hospodářský výsledek účastníka řízení pak uložená pokuta nemůže mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Zároveň správní orgán uvádí, že pokuta uložená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, vyhovuje zákonnému požadavku, tj. pokuty až do výše 15 000 000 Kč, a že byla stanovena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VII. Náhrada škody

Poškozený uplatnil v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky u správního orgánu nárok na náhradu škody ve výši [REDACTED] Kč, kterou vyčíslil jako součet ceny uniklého plynu v částce [REDACTED] Kč, provedených pracovních úkonů v částce [REDACTED] Kč, nákladů na materiál v částce [REDACTED] Kč, nákladů na dopravu v částce [REDACTED] Kč, čas strávený na cestě [REDACTED] Kč.

Z faktury č. [REDACTED] správní orgán zjistil, že poškozený požadoval po účastníkovi řízení úhradu částky [REDACTED] Kč bez daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), a to jako „náhradu škody za uniklý plyn při poškození VTL plynovodu, Opava Kateřinky, Za Humny, ze dne 19. 7. 2017“. Na faktuře jsou uvedeny položky uvedené v Tabulka 1.

Tabulka 1: Jednotlivé položky faktury č. 3402002378.

Označení	Množství/MJ	Cena/jedn./za	Cena bez DPH [Kč]
Náhrada škody-distribuce	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Náhrada škody-únik zemního plynu	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Náhrada škody-poplatek OTE	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Náhrady škody-poškození PZ-Opava Kateřinky	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Konečná částka (Brutto) v CZK	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Poškozený požaduje náhradu za uniklý plyn ve výši [REDACTED] Kč, z faktury vyplývá, že se jedná o součet náhrady škody – distribuce, náhrady škody – únik plynu, náhrada škody poplatek OTE.

Účastník řízení v rámci správního řízení předložil znalecký posudek č. [REDACTED] znalce z oboru paliva, odvětví plynárenství – instalace, plynová vedení, výbuchy plynů a technické obory různé, specializace, plynová zařízení a technické obory různé [REDACTED] ze dne 3. dubna 2018. Znalec v něm vyčíslil škodu za únik plynu při poškození vysokotlakého plynovodu a následné vypuštění plynu z plynovodního úseku pro účely opravy plynovodu takto: cena za distribuci [REDACTED] Kč, cena komodity [REDACTED] Kč, cena za činnost operátora trhu [REDACTED] Kč, celkem [REDACTED] Kč bez DPH.

Při porovnání položek uvedených poškozeným ve faktuře v souvislosti s náhradou za uniklý plyn a položek uvedených ve znaleckém posudku je zřejmé, že jednotlivé položky

se neshodují co do jejich výše a je tedy sporné, zda je nárok poškozeného na náhradu škody za uniklý plyn oprávněný.

Z faktury č. [REDAKCE] vystavené společností GridServices, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, Zábrdovice, 602 00 Brno, IČO: 279 35 311 (dále jen „GridServices, s.r.o.“) poškozenému dne 16. srpna 2018, správní orgán zjistil, že společnost GridServices, s.r.o. vyúčtovala poškozenému za opravu vysokotlakého plynovodu v Opavě Kateřinky Za Humny celkem částku [REDAKCE] Kč. Z této faktury není zřejmé na základě, jakých skutečností byla stanovena cena za čas strávený na cestě, dopravu vozidly a mechanismy, práce prováděné od 6.00 do 22.00 hodin, jaké práce prováděli subdodavatelé D&F test s.r.o., Glumbik s.r.o.

Ze shromážděných podkladů v rámci toho správního řízení nevyplývá, z jakého titulu poškozený v řízení požaduje část nároku na náhradu škody označenou jako náhrada škody - distribuce a poplatků operátorovi. Poškozený neuvedl žádnou skutečnost, z níž by správní orgán mohl dovodit, zda se jedná o škodu vzniklou v přímé souvislosti s poškozením plynárenského zařízení v důsledku jednání účastníka řízení, či naopak ušlý zisk, kdy poškozený ať již z důvodu odstavení poškozeného plynárenského zařízení, nebo z důvodu úniku odpovídajícího množství plynu nemohl v uvedeném rozsahu realizovat svou podnikatelskou činnost.

Z dokladů předložených poškozeným ani z obsahu dalších listin, které jsou součástí správního spisu vedeného v rámci tohoto řízení, dále není zřejmé, zda poškozený náklady uplatněné vůči němu společností GridServices, s.r.o. ve výši [REDAKCE] Kč, skutečně uhradil nebo alespoň tento nárok uznal.

Ze všech výše uvedených důvodů proto správní orgán nepovažuje škodu ve výši [REDAKCE] Kč uplatněnou poškozeným za zjištěnou takovým způsobem, který by splňoval požadavky na její nepochybné zjištění v rámci sankčního řízení. Pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady a provádět složité dokazování, nebo dokonce oprávněnost a způsob kalkulace jednotlivých dílčích položek, z nichž se skládá nárok poškozeného, ověřovat odborným vyjádřením nebo znaleckým posudkem, což by vedlo k průtahům v řízení a bylo tak porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě, které mu s ohledem na trestní povahu řízení o přestupku nepochybně přísluší, stejně jako všechny další záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu (viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1).

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřiznává a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se postupuje rovněž v případech, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovaly škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulérní použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Správní orgán proto o nároku poškozeného na náhradu škody ve výši ██████████ Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí a odkázal jej na soud.

Výrokem V. tohoto rozhodnutí bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, že se poškozenému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení. Poškozený byl s nárokem na náhradu škody odkázán na soud, což znamená, že v řízení se svým nárokem nebyl úspěšný a proto mu náhrada nákladů nebyla přiznána.

VIII. Náklady řízení

Výrokem III. tohoto rozhodnutí je účastníkovi řízení ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka nákladů řízení částku ve výši 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Milada Sládečková, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava

Obdrží:

- účastník řízení prostřednictvím své zástupkyně [REDACTED], advokátky
- poškozený prostřednictvím svého zástupce [REDACTED], advokáta